

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

20 лютого 2020 р.

Київ

№ 131-р

Про визнання підтримки суб'єкта господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону, допустимою державною допомогою за умови виконання надавачем зобов'язань

За результатами розгляду повідомлення про державну допомогу Департаменту житлово-комунального господарства Херсонської міської ради за реєстраційним номером у базі даних 22452 (вх. № 401-ПДД від 11.06.2019) розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 27.08.2019 № 08/278-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/86-19-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали справи про державну допомогу № 500-26.15/86-19-ДД та подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги про попередні висновки розгляду справи від 07.02.2020 № 500-26.15/86-19/65-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Департаментом житлово-комунального господарства Херсонської міської ради відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення) за реєстраційним номером у базі даних 22452 (вх. № 401-ПДД від 11.06.2019).
- (2) За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 27.08.2019 № 08/278-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/86-19-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.
- (3) Листом від 19.11.2019 № 500-29/08-15084 Антимонопольним комітетом України було запитано додаткову інформацію.
- (4) Листом від 09.12.2019 № 01-34-86/12 (вх. № 5-01/15235 від 18.12.2019) Департаментом житлово-комунального господарства Херсонської міської ради надано додаткову інформацію.

- (5) Листом від 07.02.2020 № 500-28/08-2075 Антимонопольним комітетом України було направлено Департаменту житлово-комунального господарства Херсонської міської ради подання про попередні висновки у справі.
- (6) Листом від 13.02.2020 № 01-33-2/11 (вх. № 5-01/1894 від 13.02.2020) Департамент житлово-комунального господарства Херсонської міської ради повідомив про відсутність зауважень та заперечень до подання про попередні висновки від 07.02.2020 № 500-26.15/86-19/65-спр у справі № 500-26.15/86-19-ДД.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

2.1. Надавач державної допомоги

- (7) Надавачем підтримки є Департамент житлово-комунального господарства Херсонської міської ради (73000, м. Херсон, вул. Ярослава Мудрого, 45, ідентифікаційний код юридичної особи 37465590).

2.2. Отримувач державної допомоги

- (8) Міське комунальне підприємство «Херсонтеплоенерго» (далі – МКП «Херсонтеплоенерго», Підприємство, Отримувач) (73000, м. Херсон, Острівське шосе, 1, ідентифікаційний код юридичної особи 31653320).
- (9) Відповідно до Статуту МКП «Херсонтеплоенерго», затвердженого рішенням Херсонської міської ради від 05.06.2018 № 1396 (у новій редакції), Підприємство засновано на комунальній власності міської територіальної громади. Власником Підприємства є Херсонська міська рада.
- (10) Підприємство створено з метою забезпечення тепловою енергією житлового фонду, комунально-побутових, соціально-культурних, виробничих та інших господарських об'єктів міста Херсона.
- (11) Основним напрямом діяльності Підприємства є:
- виробництво, транспортування і постачання теплової енергії;
 - експлуатація обладнання котелень та теплових мереж;
 - надання послуг з централізованого опалення та постачання гарячої води (населенню).
- (12) Відповідно до Інструкції про порядок видачі ліцензій Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, на здійснення окремих видів господарської діяльності, затвердженої постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України від 06.10.1999 № 1305, МКП «Херсонтеплоенерго» видані:
- ліцензії на виробництво теплової енергії (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлених джерел) (серія АВ № 597499);
 - ліцензія на транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами (серія АВ № 597500);
 - ліцензія на постачання теплової енергії (серія АВ № 597501).

(13) За інформацією, наданою в Повідомленні, Підприємство займається іншими видами діяльності, а саме:

- послуга з централізованого опалення;
- розміщення телекомунікаційного обладнання інших суб'єктів господарювання; виконання послуг із сервісного обслуговування приладів обліку теплової енергії, що знаходяться у власності споживачів;
- спільне використання технологічних електромереж;
- видача технічних умов, видача проєктної документації на встановлення вузлів обліку теплової енергії.

(14) МКП «Херсонтеплоенерго» внесено до зведеного Переліку суб'єктів природних монополій по Херсонській області на ринку транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами за № 12, який опубліковано на сайті Антимонопольного комітету України.

2.3. Інформація щодо заходу державної допомоги, який досліджується

(15) Положення проєкту(ів) нормативно-правового чи розпорядчого акта(ів), який (які) буде (будуть) підставою надання нової індивідуальної державної допомоги:

- пункт 12.3 статті 12 Податкового кодексу України;
- підпункт 29 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування»;
- пункт 9 статті 69 Бюджетного кодексу України.

Нормативно-правовий акт чи розпорядчий акт, який (які) буде (будуть) підставою надання нової індивідуальної державної підтримки саме *Херсонською міською радою*, відсутній.

При цьому Надавач повідомив, що розробником проєкту нормативно-правового акта, який буде підставою для надання зазначеної державної підтримки, є Департамент бюджету та фінансів Херсонської міської ради, яким буде розроблено зазначений проєкт після погодження заходу державної підтримки Антимонопольним комітетом України.

(16) Формою підтримки є звільнення МКП «Херсонтеплоенерго» від сплати частини чистого прибутку (доходу), що вилучається до міського бюджету.

Відповідно до рішення Херсонської міської ради від 21.12.2018 № 1826 «Про міський бюджет на 2019 рік» пунктом 14 встановлено, що підприємства комунальної власності повинні сплачувати до загального фонду частину прибутку (доходу) у розмірі 50 % та сплачувати у строки, встановлені для сплати податку на прибуток.

За інформацією Надавача, враховуючи дію постанови Кабінету Міністрів України від 18.06.2014 № 217 «Про затвердження розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з постачальником природного газу, на якого покладено спеціальні обов'язки», НКРЕКП затверджує граничні нормативи перерахування коштів. Затверджений норматив відрахувань на «граничному рівні» не дозволяє забезпечувати належну життєдіяльність комунального підприємства, а саме: своєчасні виплати заробітної плати, внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працівників та податків у неопалювальні періоди, що призводить до нарахувань штрафних, фінансових санкцій.

Також виникають такі негативні наслідки, як несвоєчасне погашення взятих на себе зобов'язань зі сплати відсотків за кредитом банку, товари та послуги (роботи).

Нестача грошових коштів Підприємства унеможлиблює підготовку технологічного обладнання та теплових мереж до наступного опалювального сезону.

(17) Окремо Надавач у пункті 9 Повідомлення зазначив *про поєднання різних форм державної допомоги*.

Так, для забезпечення безперебійної роботи Підприємства, яке забезпечує орієнтовно на 80 % теплом мешканців міста Херсона в опалювальний період, виникає потреба підтримувати Підприємство шляхом надання з місцевого бюджету дотації на покриття основних та першочергових проблемних питань.

У межах Комплексної програми ефективної роботи та реформування житлово-комунального господарства м. Херсона на 2016-2020 роки, затвердженої рішенням Херсонської міської ради від 12.02.2016 № 43 (далі – Комплексна програма), Підприємству передбачено таке фінансування:

У 2016 році – 12 302 797,91 грн, у тому числі:

- 5 250 000,00 грн на проведення реконструкції покрівель котелень міста, реконструкції тепломережі міста;
- 7 052 797,91 грн, а саме: на заробітну плату та податки працівникам підприємства 7 000 000,00 грн, 52 797,91 грн на погашення фінансових та штрафних санкцій за рішенням суду.

У 2017 році – 6 500 000,00 грн, у тому числі:

- 4 000 000,00 грн на оплату заробітної плати працівникам та сплату податків та зборів;
- 2 500 000,00 грн на придбання обладнання для хімводопідготовки котельні, реконструкції котельні міста, придбання водопом'якшувальних установок для встановлення в котельнях міста, придбання комплекту обладнання перетворювачів частоти для встановлення в котельні.

У 2018 році – 13 025 464,00 грн на виплату заробітної плати працівникам підприємства та податків і зборів.

У 2019 році – 5 000 000,00 грн на виплату заборгованості із виплати заробітної плати та податків і зборів з неї.

(18) Метою індивідуальної допомоги є забезпечення якісного, сталого теплопостачання всіх категорій споживачів міста.

(19) Тривалість підтримки – з 01.01.2019 по 31.12.2020.

(20) Розмір державної допомоги – 15 251 591 грн.

За інформацією Надавача, Підприємство не було звільнено від сплати частини чистого прибутку (доходу), що вилучається до міського бюджету, отже, зазначений розмір державної допомоги є запланованим у разі прийняття відповідного рішення Херсонською міською радою.

3. ІНФОРМАЦІЯ, ОТРИМАНА В ПРОЦЕСІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

(21) У ході розгляду справи Департаментом житлово-комунального господарства Херсонської міської ради листом від 09.12.2019 № 01-34-86/12 (вх. № 5-01/15235 від 18.12.2019) (далі – Лист) було надано таку інформацію.

- (22) МКП «Херсонтеплоенерго» протягом 2017 – 2019 років не здійснювало відрахувань частини чистого прибутку (доходу) до міського бюджету. При цьому за результатами фінансово-господарської діяльності за 2017 – 2018 роки отримало збитки в розмірі 71 612,0 тис. грн.

Як повідомив Надавач, за I квартал 2019 року Підприємство отримало прибуток у розмірі 10 504,0 тис. грн, за II та III квартали 2019 року отримано збитків у розмірі 18 060,0 тис. грн.

Для Підприємства характерно отримання прибутку у I та IV кварталах та збитку в II та III, оскільки встановлено одноставкові тарифи, тому зазначений отриманий прибуток призначено для покриття витрат II та III кварталу поточного року. Крім того, до структури одноставкових тарифів на теплову енергію не включається рентабельність, а вони здійснюють покриття тільки фактичних витрат.

- (23) У своєму Листі Надавач зазначає, що пільга на відрахування частини чистого прибутку (доходу) до міського бюджету не впливає на тариф із виробництва, транспортування, постачання теплової енергії та послуг із централізованого опалення.

Державна допомога у формі надання пільги є пропорційною (обмеженою до мінімуму), оскільки обсяг цієї допомоги є рівноцінним з обсягом додаткових витрат, які виникли б у Підприємства у разі ненадання пільги. Отримання пільги надасть можливість Підприємству спрямувати грошові кошти на збереження робочих місць і зміцнення матеріально-технічної бази.

При отриманні пільги на відрахування частини чистого прибутку (доходу) до міського бюджету Підприємство покриває фактичні витрати, які зазнає в ході господарської діяльності, що у свою чергу зменшить збитковість.

- (24) За інформацією Надавача, підтримка у формі пільги на відрахування частини чистого прибутку (доходу) до міського бюджету не підлягає розподілу за видами діяльності.

Разом із тим МКП «Херсонтеплоенерго» веде облік доходів та витрат окремо щодо кожного виду господарської діяльності відповідно до вимог постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг, від 10.10.2017 № 1223.

- (25) Надавачем було надано копію листа Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), від 23.09.2016 за № 9924/21.3 щодо переоформлення ліцензій на безстрокові, відповідно до якого НКРЕКП повідомила, що на засіданні Комісії 22.09.2016 було прийнято рішення щодо переоформлення ліцензій на право провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії, виданих МКП «Херсонтеплоенерго», на безстрокові. Додатком до зазначеного листа є копії відповідних ліцензій, видані Підприємству.

- (26) Структуру скоригованого одноставкового тарифу на послугу із централізованого опалення, що надається населенню МКП «Херсонтеплоенерго», а також структуру витрат Підприємства за I квартал 2019 року щодо кожного виду господарської діяльності наведено в таблицях 1 – 4.

Таблиця 1

№ п/п	Назва показника	Послуга з централізованого опалення	
		для абонентів житлових будинків з будинковими та квартирними приладами обліку теплової енергії	для абонентів житлових будинків без будинкових та квартирних приладів обліку теплової енергії
		грн/Гкал	грн/м2 на рік
1	2	3	4
1	Собівартість власної теплової енергії, врахована у встановлених тарифах на теплову енергію для потреб населення	1 342,45	153,68
2	Витрати на утримання абонентської служби, у т. ч.:	8,45	0,97
2.1	витрати на оплату праці з відрахуваннями на соціальні заходи	8,19	0,94
2.2	матеріали та інші матеріальні ресурси	0,00	0,00
2.3	амортизаційні відрахування	0,02	0,00
2.4	інші витрати абонентської служби	0,24	0,03
3	Загальновиробничі витрати	0,00	0,00
4	Адміністративні витрати	0,00	0,00
5	Повна собівартість	1 350,90	154,65
6	Розрахунковий прибуток	0,00	0,00
7	Плановані тарифи на послугу	1 350,90	154,65
8	Податок на додану вартість	270,18	30,93
9	Плановані тарифи на послугу з ПДВ*	1 621,08	185,58
10	Планований тариф на послугу з централізованого опалення, грн/м кв. за місяць протягом опалювального періоду з ПДВ	X	34,37
11	Планована тривалість опалювального періоду, діб	164,6	164,6

* Чинний на 01.12.2018 відповідно до рішення Виконавчого комітету Херсонської міської ради від 18.12.2018 № 422.

Таблиця 2
(виробництво теплової енергії)

№ п/п	Найменування показників	Для потреб населення	
		тис. грн на рік	грн/Гкал
1	2	3	4
1	Виробнича собівартість, у т. ч.:	203 791,48	1 152,53
1.1	прямі матеріальні витрати, у т. ч.:	174 836,14	988,77
1.1.1	витрати на паливо для виробництва теплової енергії котельними	157 456,79	890,49
1.1.2	витрати на електроенергію	15 674,13	88,64
1.1.3	собівартість теплової енергії власних ТЕЦ, ТЕС, КГУ	0,00	0,00
1.1.4	витрати на покупну теплову енергію	0,00	0,00
1.1.5	вода для технологічних потреб та водовідведення	232,09	1,31
1.1.6	матеріали, запасні частини та інші матеріальні ресурси	1 473,13	8,33

1.2	прямі витрати на оплату праці з відрахуваннями на соціальні заходи	24 746,83	139,95
1.3	інші прямі витрати, у т. ч.:	3 646,70	20,62
1.3.1	амортизаційні відрахування	2 511,98	14,21
1.3.2	інші прямі витрати	1 134,72	6,41
1.4	загальновиробничі витрати, у т. ч.:	561,81	3,19
1.4.1	витрати на оплату праці з відрахуваннями на соціальні заходи	527,94	2,99
1.4.2	інші витрати	33,87	0,20
2	Адміністративні витрати, у т. ч.:	8 147,83	46,08
2.1.	витрати на оплату праці з відрахуваннями на соціальні заходи	7 109,23	40,21
2.2.	інші витрати	1 038,60	5,87
3	Інші операційні витрати	0,00	0,00
4	Фінансові витрати	0,00	0,00
5	Повна собівартість	211 939,31	1 198,61
6	Витрати на покриття втрат	0,00	0,00
7	Розрахунковий прибуток, у т. ч.:	0,00	0,00
7.1	податок на прибуток	0,00	0,00
7.2	резервний фонд (капітал) та дивіденди	0,00	0,00
7.3	на розвиток виробництва (виробничі інвестиції)	0,00	0,00
7.4	інше використання прибутку	0,00	0,00
8	Вартість виробництва теплової енергії за відповідними тарифами	211 939,31	1 198,61
9	Вилучення невикористаних коштів ІІІ		0,00
10	Тарифи на виробництво теплової енергії, грн/Гкал		1 198,61
11	Обсяг реалізації теплової енергії власним споживачам, Гкал	176 821,12	
12	Рівень рентабельності, %	0,00	0,00

Таблиця 3
(постачання теплової енергії)

№ п/п	Найменування показників	Для потреб населення	
		тис. грн на рік	грн/Г кал
1	2	3	4
1	Виробнича собівартість, у т. ч.:	644,69	3,65
1.1	прямі матеріальні витрати, у т.ч.:	12,10	0,07
1.1.1	витрати на електроенергію	11,73	0,07
1.1.2	вода для технологічних потреб та водовідведення	0,37	0,00
1.1.3	матеріали; запасні частини та інші матеріальні ресурси	0,00	0,00
1.2	прямі витрати на оплату праці з відрахуваннями на соціальні заходи	624,39	3,53
1.3	інші прямі витрати, у т. ч.:	6,48	0,04
1.3.1	амортизаційні відрахування	1,98	0,01
1.3.2	інші прямі витрати	4,50	0,03
1.4	загальновиробничі витрати, у т. ч.:	1,72	0,01
1.4.1	витрати на оплату праці з відрахуваннями на соціальні заходи	1,64	0,01

1.4.2	інші витрати	0,08	0,00
2	Адміністративні витрати, у т. ч.:	25,00	0,14
2.1	витрати на оплату праці з відрахуваннями на соціальні заходи	22,23	0,12
2.2	інші витрати	2,77	0,02
3	Інші операційні витрати	0,00	0,00
4	Фінансові витрати	0,00	0,00
5	Повна собівартість	669,69	3,79
6	Витрати на покриття втрат	0,00	0,00
7	Розрахунковий прибуток, у т. ч.:	0,00	0,00
7.1	податок на прибуток	0,00	0,00
7.2	резервний фонд (капітал) та дивіденди	0,00	0,00
7.3	на розвиток виробництва (виробничі інвестиції)	0,00	0,00
7.4	інше використання прибутку	0,00	0,00
8	Вартість постачання теплової енергії за відповідними тарифами	669,69	3,79
9	Видучення невикористаних коштів ІІІ		0,00
10	Тарифи на постачання теплової енергії, грн/Гкал		3,79
11	Обсяг реалізації теплової енергії власним споживачам, Гкал	176 821,12	
12	Рівень рентабельності, %	0,00	0,00

Таблиця 4
(транспортування теплової енергії)

№ з/п	Найменування показників	Для потреб населення	
		тис. грн на рік	грн/Гкал
1	2	3	4
1	Виробнича собівартість, у т. ч.:	23 840,10	134,82
1.1	прямі матеріальні витрати, у т. ч.:	4 573,39	25,87
1.1.1	витрати на електроенергію	1 388,95	7,85
1.1.2	транспортування теплової енергії тепловими мережами інших підприємств	0,00	0,00
1.1.3	вода для технологічних потреб та водовідведення	18,24	0,1 1
1.1.4	матеріали, запасні частини та інші матеріальні ресурси	3 166,20	17,91
1.2.	прямі витрати на оплату праці з відрахуваннями на соціальні заходи	15 170,57	85,80
1.3	інші прямі витрати, у т. ч.:	4 032,39	22,80
1.3.1	амортизаційні відрахування	3 026,36	17,11
1.3.2	інші прямі витрати	1 006,03	5,69
1.4	загальновиробничі витрати, у т. ч.:	63,75	0,35
1.4.1	витрати на оплату праці з відрахуваннями на соціальні-заходи	59,90	0,33
1.4.2	інші витрати	3,85	0,02
2	Адміністративні витрати, у т.ч.:	924,43	5,23
2.1	витрати на оплату праці з відрахуваннями на соціальні заходи	806,50	4,56
2.2	інші витрати	117,93	0,67
3	Інші операційні витрати	0,00	0,00
4	Фінансові витрати	0,00	0,00

5	Повна собівартість	24 764,53	140,05
6	Витрати на покриття втрат	0,00	0,00
7	Розрахунковий прибуток, у т. ч.:	0,00	0,00
7.1	податок на прибуток	0,00	0,00
7.2	резервний фонд (капітал) та дивіденди	0,00	0,00
7.3	на розвиток виробництва (виробничі інвестиції)	0,00	0,00
7.4	інше використання прибутку	0,00	0,00
8	Вартість транспортування теплової енергії за відповідними тарифами	24 764,53	140,05
9	Вилучення невикористаних коштів III		0,00
10	Тарифи на транспортування теплової енергії, грн/Гкал		140,05
11	Обсяг реалізації теплової енергії власним споживачам, Гкал	176 821,12	
12	Рівень рентабельності, %	0,00	0,00

(27) Крім того, Надавачем надано порівняльний аналіз витрат за видами господарської діяльності МКП «Херсонтеплоенерго» за I квартал 2019 року.

(28) За результатом аналізу прямих витрат Підприємства за кожним видом господарської діяльності виявлено, що встановлені Виконавчим комітетом Херсонської міської ради тарифи на виробництво, постачання та транспортування теплової енергії Підприємству не покривають фактичних витрат Підприємства.

Так, наприклад у чинному тарифі МКП «Херсонтеплоенерго» на виробництво теплової енергії враховано суму прямих витрат у розмірі **133 077 206 грн**, при цьому фактично прямі витрати Підприємства за цим видом господарської діяльності становлять **159 327 511 грн**. Отже, відхилення становить **26 250 305 грн**.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Ознаки державної допомоги

(29) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(30) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

- (31) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (32) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Повідомлення) заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або загрожують спотворенням конкуренції, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами. На практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні, передбаченому статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу, існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція.

4.2. Умови сплати частини чистого прибутку (доходу), що вилучається до міського бюджету

- (33) Відповідно до пункту 12.3 статті 12 Податкового кодексу України сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів.
- (34) Статтею 69 Бюджетного кодексу України передбачено, що до доходів загального фонду бюджетів міст районного значення, сільських, селищних бюджетів належать частина чистого прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до бюджету, у порядку, визначеному відповідними місцевими радами.
- (35) Згідно зі статтею 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься встановлення для підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад, розміру частки прибутку, яка підлягає зарахуванню до місцевого бюджету.

4.3. Сфера природної монополії

- (36) Відповідно до статті 1 Закону України «Про теплопостачання»:
- сфера теплопостачання - сфера діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії споживачам;
 - тепла енергія - товарна продукція, що виробляється на об'єктах сфери теплопостачання для опалення, підігріву питної води, інших господарських і технологічних потреб споживачів, призначена для купівлі-продажу.

- (37) Відповідно до статті 9 Закону України «Про теплопостачання» до засад державного управління у сфері теплопостачання належить, зокрема, забезпечення надійності теплопостачання як одного з необхідних елементів безпеки людини.
- (38) Згідно зі статтею 6 Закону України «Про теплопостачання» до принципів державної політики у сфері теплопостачання належить, зокрема:
- забезпечення енергетичної безпеки держави;
 - державна підтримка та стимулювання у сфері теплопостачання;
 - забезпечення прав та інтересів споживачів.
- (39) Відповідно до статті 8 Закону України «Про теплопостачання» державна підтримка у сфері теплопостачання надається відповідно до обсягів коштів, передбачених законом про Державний бюджет України та місцевими бюджетами на відповідний рік, а також коштів на проведення науково-дослідних робіт з удосконалення систем теплопостачання та енергозбереження.
- (40) Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (41) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про природні монополії» суміжний ринок – товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (42) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» транспортування теплової енергії належить до сфери діяльності суб'єктів природних монополій.

4.4. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (43) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес (далі – ПЗЕІ) – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (44) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (45) Постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420 «Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес» затверджено перелік послуг у сфері надання житлово-комунальних послуг, а саме:
- послуги з централізованого опалення, **послуги з постачання теплової енергії;**

- послуги з централізованого постачання гарячої води, послуги з постачання гарячої води;
 - послуги з централізованого постачання холодної води, послуги з централізованого водопостачання;
 - послуги з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), послуги з централізованого водовідведення;
 - послуги з вивезення побутових відходів, послуги з поводження з побутовими відходами.
- (46) Відповідно до статті 1 Закону України «Про тепlopостачання» постачання теплової енергії (тепlopостачання) - господарська діяльність, пов'язана з наданням теплової енергії (теплоносія) споживачам за допомогою технічних засобів транспортування та розподілом теплової енергії на підставі договору.
- (47) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про тепlopостачання», до об'єктів у сфері тепlopостачання належать теплогенеруючі станції чи установки, теплові електростанції, теплоелектроцентралі, котельні, когенераційні установки, теплові мережі, які призначені для виробництва і транспортування теплової енергії, а також об'єкти та споруди, основне і допоміжне обладнання, що використовуються для забезпечення безпечної та надійної експлуатації теплових мереж.
- (48) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (49) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (50) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг в будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;

- повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (51) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (52) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинен дбати про те, щоб підприємства, які надають послуги загального економічного інтересу, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (53) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють послуги загального економічного інтересу, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично, дорученого їм спеціального завдання.
- (54) Згідно зі статтею 106 (2) Договору ЄС, підприємства, яким доручено надавати ПЗЕІ, є підприємствами, на які покладаються «особливі завдання». Загалом покладання «конкретного завдання щодо надання публічних послуг» на підприємство означає пропозицію послуг, які, якщо розглядати їх з урахуванням власних комерційних інтересів, підприємство не надаватиме взагалі або не надаватиме в тому ж обсязі або за тих самих умов, застосовуючи критерій загального інтересу, держави-члени можуть покладати особливі зобов'язання на підприємства щодо надання таких послуг. Отже, Комісія вважає, що не буде доцільним застосування визначення як ПЗЕІ до послуги, яка вже надана або може бути надана на задовільному рівні щодо таких умов, як ціна, об'єктивні характеристики якості, безперервність та доступ до послуги, підприємствами, які працюють за звичайних ринкових умов. Комісія також вважає, що послуги, що визначаються як ПЗЕІ, повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.
- (55) У своєму рішенні від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH Європейський суд (далі – Рішення у справі Альтмарк) визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням ПЗЕІ, **не є державною допомогою** у значенні статті 107 Договору, **за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії:**
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
 - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може

перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;

- якщо суб'єкт господарювання, який виконує зобов'язання щодо надання публічної послуги, не обирається відповідно до процедури публічних закупівель, яка б дозволила відібрати учасника, здатного надавати ці послуги з найменшими витратами для громади, необхідний рівень компенсації визначається на підставі аналізу витрат, які були б понесені типовим суб'єктом господарювання, добре керованим та належним чином забезпеченим відповідними активами.

(56) Відповідно до пункту 3 Повідомлення Комісії ЄС щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, наданої на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес 2012/С 8/02 (далі – Повідомлення Комісії), метою цього Повідомлення є роз'яснення ключових концепцій, що лежать в основі застосування правил державної допомоги до компенсації за послуги, що становлять загальний економічний інтерес.

(57) Відповідно до пункту 43 Повідомлення, на думку Суду, коли державний захід підтримки розглядається як компенсація за надання послуг, що надаються підприємствами-одержувачами на виконання зобов'язань з надання громадських послуг, **ці підприємства не користуються реальною економічною перевагою**, та отже цей захід не впливає на конкурентну позицію порівняно з конкуруючими суб'єктами, тобто на такий захід не поширюється дія статті 107 (1) Договору. Однак для того, щоб така компенсація не була визнана державною допомогою необхідно виконати ряд умов.

(58) Пунктами 45 – 46 Повідомлення Комісії, концепція щодо самого поняття ПЗЕІ постійно розвивається і залежить, зокрема, від потреб громадян, технологічних та ринкових змін, соціальних та політичних переваг. За відсутності спеціальних правил Європейського Союзу щодо визначення послуги як ПЗЕІ держави-члени мають широкі дискреційні можливості у визначенні кожної конкретної послуги як ПЗЕІ та надання компенсації постачальнику такої послуги.

(59) Повідомленням Комісії також встановлено детальні правила, якими буде задовольнятися кожен із критеріїв, передбачений Рішенням у справі Альтмарк.

(60) Так, відповідно до **першого критерію** Рішення у справі Альтмарк передбачено покладання на суб'єкта господарювання зобов'язань із надання ПЗЕІ, які мають бути чітко визначені.

(61) Пунктом 52 Повідомлення передбачено, що покладення зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути виражено актом, який залежно від особливостей законодавства держави-члена може мати законодавчий або регуляторний характер, або виражатись у формі договору. Ґрунтуючись на підході Комісії, у такому акті повинно, як мінімум, бути визначено:

- зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ;
- назва суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територія, на яку поширюються його послуги;
- характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;

- методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
- механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.

(62) Зміст **другого критерію** Рішення у справі Альтмарк розкрито в розділі 3.4 Повідомлення Комісії.

(63) Так, пунктами 54 – 55 Повідомлення передбачено, що методика, за якою розраховується розмір компенсації, повинна бути визначена заздалегідь об'єктивним та прозорим способом з метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг порівняно з конкуруючими суб'єктами та необхідність попереднього встановлення цієї методики не означає, що компенсація повинна вираховуватись відповідно до певної формули, важливим є виключно те, щоб із самого початку було очевидно, яким способом компенсація буде розраховуватись.

(64) Пунктом 57 Повідомлення Комісії визначено, що у випадку якщо обґрунтований прибуток є частиною компенсації, методика розрахунку такого прибутку повинна бути передбачена в акті, який передбачає покладення зобов'язань з надання ПЗЕІ.

(65) Стосовно **третього критерію** Рішення у справі Альтмарк, згідно з яким компенсація не повинна бути надмірною з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за виконання ПЗЕІ, Повідомленням передбачено, що обґрунтований прибуток визначається як норма рентабельності постійного капіталу протягом усього періоду дії договору про надання ПЗЕІ, яку запросив би типовий суб'єкт господарювання з метою прийняття рішення щодо надання ПЗЕІ, протягом визначеного періоду з урахуванням рівня ризику, що визначається залежно від сфери надання таких послуг.

(66) Згідно з **четвертим критерієм**, передбаченим Рішенням у справі Альтмарк, компенсація, що надається, повинна бути або результатом процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, або за результатами аналізу витрат, яких зазнав би типовий суб'єкт господарювання під час надання таких послуг.

(67) Пунктом 75 Повідомлення передбачено, що якщо держава-член може показати, що структура витрат підприємства, на яке покладено зобов'язання з надання ПЗЕІ, відповідає структурі середніх витрат подібних (типових) підприємств у відповідному секторі, сума компенсації, яка дозволить підприємству покрити свої витрати, включаючи розумний прибуток, відповідає четвертому критерію Рішення у справі Альтмарк.

4.5. Вимоги (критерії допустимості) компенсації витрат, пов'язаних із послугою з виробництва та постачання теплової енергії для потреб споживачів

(68) У разі, коли критеріїв **Altmark** не дотримано, застосовується рішення Комісії ЄС про застосування частини 2 статті 106 Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у вигляді компенсації за обслуговування населення, що надається певним суб'єктам господарювання, які несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення (2012/21/ЄС) (далі – Рішення).

(69) Рішення встановлює умови, за яких державна допомога у вигляді компенсації за обслуговування населення, яка надається певним суб'єктам господарювання, що несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення,

вважається сумісною з внутрішнім ринком і звільняється від зобов'язання з повідомлення, що передбачене в частині 3 статті 108 Договору.

- (70) Частиною першою статті 2 Рішення визначено, що Рішення застосовується до державної допомоги у вигляді компенсації за обслуговування населення, яка надається суб'єктам господарювання, що несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення, як зазначається в частині 2 статті 106 Договору, що підпадає під одну з наступних категорій, зокрема, компенсація, що не перевищує щорічної суми в розмірі 15 мільйонів євро, для надання послуг загального економічного значення в галузях, що не стосуються перевезень і транспортної інфраструктури.
- (71) Згідно з частиною другою статті 2 Рішення, це Рішення застосовується тільки якщо період, протягом якого суб'єкт господарювання несе відповідальність за надання послуг загального економічного значення, не перевищує 10 років.
- (72) Відповідно до статті 4 Рішення зобов'язання щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, **повинно містити:**
- зміст і тривалість зобов'язань щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;
 - назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
 - методичку розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації;
 - посилання на рішення або сукупність рішень, де визначено зазначені зобов'язання.
- (73) Статтею 5 Рішення встановлено, що сума компенсації не повинна перевищувати необхідне для покриття собівартості виконання зобов'язання з обслуговування населення, включаючи обґрунтований прибуток.
- (74) Витрати, які беруться до уваги, становлять усі витрати на надання послуги загального економічного значення. Вони розраховуються на основі загальноприйнятих принципів розрахунку витрат таким чином:
- якщо діяльність відповідного суб'єкта господарювання полягає виключно в наданні послуги загального економічного значення, враховуються всі його витрати;
 - якщо суб'єкт господарювання також веде діяльність, що не підпадає під сферу застосування послуги загального економічного значення, враховуються виключно витрати, що стосуються послуги загального економічного значення;
 - витрати, що стосуються послуги загального економічного значення, можуть включати усі прямі витрати на надання послуги загального економічного значення і належну частину витрат, що є спільними для послуги загального економічного значення та іншої діяльності;
 - витрати, пов'язані з інвестиціями, особливо стосовно інфраструктури, можуть, якщо потрібно, враховуватись для надання послуги загального економічного значення.
- (75) Згідно зі статтею 6 Рішення надавачі державної допомоги гарантують, що компенсація, виплачена за надання послуги загального економічного значення, відповідає вимогам, встановленим у цьому Рішенні, і, зокрема, що суб'єкт

господарювання не отримує компенсації, що перевищує суму, встановлену відповідно до статті 5. Вони проводять регулярні перевірки або забезпечують проведення таких перевірок щонайменше кожні 3 роки протягом періоду таких повноважень та наприкінці такого періоду.

- (76) Якщо суб'єкт господарювання отримав компенсацію, що перевищує суму, встановлену відповідно до статті 5, держава-член вимагає від відповідного суб'єкта господарювання повернення будь-якої отриманої надлишкової компенсації. Якщо сума надлишкової компенсації не перевищує 10 % суми середньої річної компенсації, така надлишкова компенсація може переноситись на наступний період і вираховуватись із суми компенсації, що сплачуватиметься за такий період.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ № 500-26.15/86-19-ДД

5.1. Визначення належності заходу підтримки у формі звільнення МКП «Херсонтеплоенерго» від сплати частини чистого прибутку (доходу), що вилучається до міського бюджету, до державної допомоги

5.1.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (77) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

- (78) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

- (79) Відповідно до статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцем комунальних послуг з постачання теплової енергії є теплопостачальна організація; послуг з постачання гарячої води – суб'єкт господарювання, який є власником (або володіє і користується на інших законних підставах) теплової, тепловикористальної або теплогенеруючої установки, за допомогою якої виробляє гарячу воду, якщо споживачами не визначено іншого постачальника гарячої води.

- (80) Надавачем послуг із виробництва, транспортування, постачання теплової енергії та централізованого опалення в місті Херсоні є МКП «Херсонтеплоенерго».

- (81) Отже, за наведених умов МКП «Херсонтеплоенерго» є **суб'єктом господарювання** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.1.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (82) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що

належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.

(83) Відповідно до статті 4 Закону державна допомога полягає у передачі ресурсів держави чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, а також у втратах доходів відповідних бюджетів.

(84) Враховуючи, що до доходів загального фонду бюджетів міст районного значення, сільських, селищних бюджетів належить частина чистого прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств, звільнення Підприємства від цієї сплати може призвести до втрат доходів міського бюджету та, відповідно, підтримка у такій формі є **ресурсами держави** у розумінні Закону.

5.1.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності, що призводить до спотворення або загрожує спотворенням конкуренції

(85) Повідомлена підтримка у формі звільнення Підприємства від сплати частини чистого прибутку (доходу), що вилучається до міського бюджету, призначена для МКП «Херсонтеплоенерго».

(86) Державна підтримка спрямовується на можливість здійснення Підприємством своєчасної виплати заробітної плати працівникам, податків та зборів з неї та дозволить провести підготовчі роботи до опалювального періоду, з метою забезпечення населення міста теплопостачанням у зимовий період.

(87) Пунктом 14 рішення Херсонської міської ради від 21.12.2018 № 1826 «Про міський бюджет на 2019 рік» встановлено, що *господарські організації, які належать до комунальної власності міста Херсона, сплачують до загального фонду міського бюджету частину прибутку (доходу) у розмірі 50 %.*

(88) Отже, відповідно до зазначеного рішення, частину прибутку (доходу) у розмірі 50 % відрховують до місцевого бюджету виключно господарські організації, як належать до комунальної власності, до яких належить, зокрема, й МКП «Херсонтеплоенерго», при цьому зазначений обов'язок відрхування частини прибутку (доходу) не покладено на суб'єктів господарювання інших форм власності.

(89) Тобто, підтримка у формі звільнення Підприємства від сплати частини чистого прибутку (доходу), що вилучається до міського бюджету, **не надає Отримувачу перевагу**, оскільки скасування зазначеного відрхування призводить до рівних умов та прав розпоряджатись власним прибутком суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на зазначеному ринку, а отже, **не спотворює та не загрожує спотворенням конкуренції**.

5.1.4. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

(90) Враховуючи викладене, повідомлена підтримка, яку надаватиме Херсонська міська рада МКП «Херсонтеплоенерго» у формі звільнення Підприємства від сплати частини чистого прибутку (доходу), що вилучається до міського бюджету на період з 01.01.2019 по 31.12.2020, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.2. Визначення належності заходу підтримки у формі дотацій МКП «Херсонтеплоенерго», передбачених Комплексною програмою, до державної допомоги

- (91) У ході розгляду справи було встановлено, що в пункті 9 Повідомлення Надавач зазначив *про поєднання різних форм державної допомоги*.

Так, для забезпечення безперебійної роботи Підприємства, яке забезпечує орієнтовно на 80 % теплом мешканців міста Херсона в опалювальний період, виникає потреба підтримувати Підприємство шляхом надання з місцевого бюджету дотації на покриття основних та першочергових проблемних питань.

Зазначені дотації на компенсацію витрат МКП «Херсонтеплоенерго» з виробництва, постачання та транспортування теплової енергії передбачені Комплексною програмою ефективної роботи та реформування житлово-комунального господарства м. Херсона на 2016-2020 роки, затвердженою рішенням Херсонської міської ради від 12.02.2016 № 43.

- (92) За результатом аналізу та оцінки зазначеної дотації, як однієї з форм державної допомоги, встановлено таке.

5.2.1. Віднесення послуги із транспортування теплової енергії для потреб споживачів на території міста Херсона до сфери природної монополії

- (93) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» централізоване водопостачання та водовідведення, транспортування теплової енергії належать до сфери регулювання цього Закону.

- (94) Відповідно до статті 1 Закону України «Про теплопостачання» транспортування теплової енергії - господарська діяльність, пов'язана з передачею теплової енергії (теплоносія) за допомогою мереж на підставі договору.

- (95) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про теплопостачання», теплотранспортуюча організація - суб'єкт господарської діяльності, який здійснює транспортування теплової енергії.

- (96) Згідно зі статтею 8 Закону України «Про природні монополії» до предмета державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій належать ціни (тарифи) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.

- (97) МКП «Херсонтеплоенерго» внесено до зведеного Переліку суб'єктів природних монополій по Херсонській області на ринку транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами за № 12, який опубліковано на сайті Антимонопольного комітету України.

5.2.2. Сфера природної монополії

5.2.2.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (98) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва,

реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

- (99) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (100) Відповідно до статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцем комунальних послуг з постачання теплової енергії є теплопостачальна організація; послуг з постачання гарячої води – суб'єкт господарювання, який є власником (або володіє і користується на інших законних підставах) теплової, тепловикористальної або теплогенеруючої установки, за допомогою якої виробляє гарячу воду, якщо споживачами не визначено іншого постачальника гарячої води.
- (101) Надавачем послуг із виробництва, транспортування, постачання теплової енергії та централізованого опалення в місті Херсоні є МКП «Херсонтеплоенерго».
- (102) МКП «Херсонтеплоенерго», якому надається державна підтримка, є **суб'єктом господарювання**, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що здійснює господарську діяльність із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії.

5.2.2.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів

- (103) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (104) Дотації, передбачені Комплексною програмою, надаються для забезпечення безперебійної роботи Підприємства в опалювальний період.
Відповідно до додатка до Комплексної програми джерелом фінансування заходів програми визначено місцевий бюджет.
- (105) Отже, надання з місцевого бюджету дотацій МКП «Херсонтеплоенерго» для забезпечення безперебійної роботи Підприємства в опалювальний період є **ресурсом держави** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.2.2.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (106) Відповідно до Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107(1) Договору про функціонування Європейського Союзу, у розумінні статті 107(1) Договору перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за

відсутності втручання держави. Для поняття державної допомоги важливе не тільки надання позитивних економічних переваг; звільнення від економічного тягара також може вважатися перевагою.

- (107) Фінансування у формі дотацій з місцевого бюджету спрямовується на можливість здійснення Підприємством своєчасної виплати заробітної плати працівникам, податків та зборів з неї та дозволить провести підготовчі роботи до опалювального періоду з метою забезпечення населення міста тепlopостачанням у зимовий період.
- (108) Отже, така підтримка **надає Отримувачу перевагу**, звільнивши його від витрат, яких в іншому випадку йому довелося б зазнати під час поточної господарської діяльності, тобто без втручання держави.

5.2.2.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (109) Сфера природної монополії передбачає відсутність конкуренції на відповідному ринку внаслідок технологічних особливостей виробництва. Однією з умов, за якої державна підтримка буде державною допомогою, – підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (110) На ринку надання послуг із транспортування теплової енергії в місті Херсоні у МКП «Херсонтеплоенерго» **відсутні конкуренти**.
- (111) З огляду на зазначене, надання державної підтримки МКП «Херсонтеплоенерго», як суб'єкту природної монополії в частині транспортування теплової енергії, **не загрожуватиме спотворенням економічної конкуренції**.

5.2.2.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки у формі дотації до державної допомоги

- (112) Враховуючи викладене, підтримка (фінансування) МКП «Херсонтеплоенерго», **що є суб'єктом природної монополії із транспортування теплової енергії**, яка надається у формі дотації, відповідно до рішення Херсонської міської ради від 12.02.2016 № 43 «Про затвердження Комплексної програми ефективної роботи та реформування житлово-комунального господарства міста Херсона на 2016-2020 роки», з метою забезпечення надання послуги із транспортування теплової енергії, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.3. Віднесення послуги із виробництва та постачання теплової енергії для потреб споживачів на території міста Херсона до ПЗЕІ

- (113) Відповідно до визначення ПЗЕІ, наведеного в Законі, до ПЗЕІ можуть бути віднесені послуги, які відповідають таким умовам:
- пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян;
 - не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (114) Роз'яснення термінів, що використовуються в частині другій глави 10 Угоди про асоціацію, наведено в додатку XXIII до глави 10 Угоди про асоціацію. Пунктом «с» додатка XXIII визначено, що термін «послуги, що становлять загальний економічний інтерес» визначає економічну діяльність, яку органи державної влади визначають як

таку, що має особливу важливість для громадян і яка не могла б здійснюватися (або здійснювалася б за інших умов) у разі відсутності державного втручання. Ця діяльність має особливі характеристики порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності.

- (115) Відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово-комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (116) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до житлово-комунальних послуг належать, зокрема, комунальні послуги – послуги з постачання та розподілу природного газу, постачання та розподілу електричної енергії, постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, поводження з побутовими відходами.
- (117) Разом із тим одним із принципів державної політики у сфері теплопостачання, закріплених у статті 6 Закону України «Про теплопостачання», є принцип державної підтримки та стимулювання у сфері теплопостачання, яка надається відповідно до обсягів коштів, передбачених законом про Державний бюджет України та місцевими бюджетами на відповідний рік.
- (118) На підставі наведеного, а також інформації та документів, отриманих під час розгляду справи, отримувач державної допомоги – МКП «Херсонтеплоенерго» здійснює діяльність із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії.

5.4. Відповідність компенсації витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, критеріям Altmark

- (119) З урахуванням визначення в пункті 14 статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, послуги з виробництва та постачання теплової енергії в місті Херсоні можуть бути віднесені надавачем до послуг, що становлять загальний економічний інтерес.
- (120) Разом із тим послуги, які надає МКП «Херсонтеплоенерго» відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420 «Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес», віднесено до ПЗЕІ.
- (121) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на будь-яку підтримку господарської діяльності, пов'язаної, зокрема, з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (122) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення).

Надавачем було надано копію листа Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), від 23.09.2016 № 9924/21.3 щодо переоформлення ліцензій на безстрокові, відповідно до якого НКРЕКП повідомила, що на засіданні Комісії 22 вересня 2016 року було прийнято рішення щодо переоформлення ліцензій на право провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії, виданих МКП «Херсонтеплоенерго», на безстрокові.

Відповідно до рішення НКРЕКП від 22.06.2012 № 228 (переоформлено рішенням від 22.09.2016 № 1570) МКП «Херсонтеплоенерго» має право провадження господарської діяльності із виробництва теплової енергії, провадження господарської діяльності із транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, провадження господарської діяльності із постачання теплової енергії.

При цьому Надавачем не доведено, що:

- параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
- компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
- якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.

(123) Отже, Департаментом житлово-комунального господарства Херсонської міської ради не надано достатніх обґрунтувань того, що компенсацію на надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес, було визначено заздалегідь об'єктивним і прозорим способом, що вона є обґрунтованою, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Так, відсутній опис механізму визначення компенсації та параметрів для розрахунку, опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.

(124) Враховуючи викладене, **чотири сукупних критерії Altmark кумулятивно не дотримано.**

- (125) Отже, державна підтримка у формі дотації, яка надається МКП «Херсонтеплоенерго» для часткової компенсації витрат на надання послуг із виробництва та постачання теплової енергії, що не покриваються чинним тарифом Підприємства на відповідні види господарської діяльності, **не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес**, відповідно до частини другої статті 3 Закону.
- (126) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення Рішення Європейської комісії від 20.12.2011 № 2012/21/ЄС.

5.5. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

5.5.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (127) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (128) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (129) Відповідно до статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцем комунальних послуг з постачання теплової енергії є теплопостачальна організація; послуг з постачання гарячої води – суб'єкт господарювання, який є власником (або володіє і користується на інших законних підставах) теплової, тепловикористальної або теплогенеруючої установки, за допомогою якої виробляє гарячу воду, якщо споживачами не визначено іншого постачальника гарячої води.
- (130) Надавачем послуг з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії та централізованого опалення в місті Херсоні є МКП «Херсонтеплоенерго».
- (131) МКП «Херсонтеплоенерго», якому надається державна підтримка, є **суб'єктом господарювання**, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що здійснює господарську діяльність з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії.

5.5.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (132) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад,

майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.

- (133) Дотації, передбачені Комплексною програмою, надаються для забезпечення безперебійної роботи Підприємства в опалювальний період.
Відповідно до додатка до Комплексної програми джерелом фінансування заходів програми визначено місцевий бюджет.
- (134) Отже, надання з місцевого бюджету дотацій МКП «Херсонтеплоенерго» для забезпечення безперебійної роботи Підприємства у опалювальний період є **ресурсом держави** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.5.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (135) Державна підтримка у формі дотацій спрямовується на можливість здійснення Підприємством своєчасної виплати заробітної плати працівникам, податків та зборів з неї та дозволить провести підготовчі роботи до опалювального періоду, з метою забезпечення населення міста теплопостачанням у зимовий період.
- (136) Отже, підтримка спрямована на часткове фінансування витрат отримувача, який частково звільняється від звичайних витрат, яких зазнав би суб'єкт господарювання, що провадить аналогічну господарську діяльність – **із виробництва та постачання теплової енергії** за звичайних ринкових умов, тобто без втручання держави.
- (137) Отже, така підтримка **надає Отримувачу перевагу**, звільнивши його від витрат, яких в іншому випадку йому довелося б зазнати під час поточної господарської діяльності, тобто без втручання держави.

5.5.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (138) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107(1) ДФЄС, заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або становлять загрозу для неї, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами. На практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні, передбаченому статтею 107(1) Договору, існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція.
- (139) Отже, враховуючи те, що ринки із виробництва та постачання теплової енергії є потенційно конкурентними, надання державної підтримки МКП «Херсонтеплоенерго» у формі дотації, що надає Отримувачу перевагу, **загрожує спотворенням економічної конкуренції** на цих ринках.

5.5.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

- (140) Враховуючи викладене, підтримка (фінансування), що надається у формі дотації, відповідно до рішення Херсонської міської ради від 12.02.2016 № 43 «Про затвердження Комплексної програми ефективної роботи та реформування житлово-

комунального господарства міста Херсона на 2016-2020 роки», як компенсація витрат МКП «Херсонтеплоенерго» з виробництва та постачання теплової енергії, що є ПЗЕІ, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

- (141) Відповідно до частини першої статті 6 Закону державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для цілей, зокрема, виконання загальнодержавних програм розвитку або розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру.
- (142) З урахуванням визначення в пункті 14 статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, та постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420 послуга із виробництва та постачання теплової енергії є послугою загального економічного інтересу, не може надаватись без державної допомоги і така державна допомога може бути визнана допустимою відповідно до частини першої статті 6 Закону.

5.6. Оцінка допустимості державної допомоги

- (143) Для забезпечення безперебійної роботи Підприємства, яке забезпечує орієнтовно на 80 % теплом мешканців міста Херсона в опалювальний період, виникає потреба підтримувати Підприємство шляхом надання з місцевого бюджету дотації на покриття основних та першочергових проблемних питань.
- (144) Надання такої **дотації розглядається як одна із форм компенсації** обґрунтованих витрат за надання послуги з виробництва та постачання теплової енергії, що віднесена до ПЗЕІ.
- (145) Відповідно до статті 4 Рішення Комісії від 20 грудня 2011 року 2012/21/ЄС зобов'язання щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, повинно містити:
- зміст і тривалість зобов'язань щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;
 - назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
 - методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації;
 - посилання на рішення або сукупність рішень, де визначено зазначені зобов'язання.
- (146) Надавачем було надано копію листа Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), від 23.09.2016 № 9924/21.3 щодо переоформлення ліцензій на безстрокові, відповідно до якого, НКРЕКП повідомила, що на засіданні Комісії 22 вересня 2016 року було прийнято рішення щодо переоформлення ліцензій на право провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії, видані МКП «Херсонтеплоенерго», на безстрокові.

Відповідно до рішення НКРЕКП від 22.06.2012 № 228 (переоформлено рішенням від 22.09.2016 № 1570) МКП «Херсонтеплоенерго» має право провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії, провадження господарської діяльності із транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, провадження господарської діяльності із постачання теплової енергії.

(147) Отже, враховуючи викладене, Надавачем дотримано таких умов допустимості державної допомоги на компенсацію витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, передбачених статтею 4 Рішення, а саме:

- зміст і тривалість зобов'язань щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;
- назва суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територія, на яку поширюються його послуги;
- характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ.

(148) Разом із тим відповідно до матеріалів справи № 500-26.15./86-19-ДД Надавачем **не дотримано** критеріїв, визначених статтею 4 Рішення, а саме не визначено:

- методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
- механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.

(149) Враховуючи викладене, підтримка (фінансування), що надається МКП «Херсонтеплоенерго» у формі дотації, відповідно до рішення Херсонської міської ради від 12.02.2016 № 43 «Про затвердження Комплексної програми ефективної роботи та реформування житлово-комунального господарства міста Херсона на 2016-2020 роки», з метою забезпечення надання послуг із виробництва та постачання теплової енергії, є **допустимою державною допомогою** для конкуренції як компенсація обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, **за умови виконання надавачем таких зобов'язань:**

1) Затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт, яким буде встановлено зобов'язання щодо надання послуг із виробництва та постачання теплової енергії із виробництва та постачання теплової енергії для споживачів як послуг, що становлять загальний економічний інтерес. У зазначеному акті(ах) необхідно чітко визначити:

- методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
- механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.

(150) Окремо слід зазначити, що відповідно до пункту 18 частини першої статті 1 Закону чинна державна допомога – програма державної допомоги чи індивідуальна державна допомога, яка існувала на день набрання чинності цим Законом або щодо якої Уповноважений орган прийняв рішення про допустимість такої допомоги для конкуренції та строк дії якої ще не завершився.

(151) Датою початку надання державної допомоги є дата набрання чинності нормативно-правовим чи розпорядчим актом, на підставі якого надається державна допомога.

(152) Комплексна програми ефективної роботи та реформування житлово-комунального господарства м. Херсона на 2016-2020 роки, відповідно до якої Підприємству надається дотація, була затверджена рішенням Херсонської міської ради від **12.02.2016**, тобто до набрання чинності Законом.

(153) Як наслідок, підтримка (фінансування), що надається у формі дотації, відповідно до рішення Херсонської міської ради від 12.02.2016 № 43 «Про затвердження Комплексної програми ефективної роботи та реформування житлово-комунального господарства міста Херсона на 2016-2020 роки», для забезпечення безперебійної роботи Підприємства в опалювальний період, як компенсація витрат МКП «Херсонтеплоенерго» з виробництва та постачання теплової енергії, що є ПЗЕІ, **є чинною державною допомогою.**

(154) Враховуючи, що МКП «Херсонтеплоенерго» буде звільнено від сплати частини чистого прибутку (доходу) до міського бюджету, а отже, зменшено обсяг витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, Надавач має забезпечити уникнення надмірної компенсації зазначених витрат на період **одночасної дії** Комплексної програми ефективної роботи та реформування житлово-комунального господарства міста Херсона, тобто до 31.12.2020, та звільнення від сплати частини чистого прибутку (доходу) до міського бюджету.

(155) Листом від 13.02.2020 № 01-33-2/11 (вх. № 5-01/1894 від 13.02.2020) Департамент житлово-комунального господарства Херсонської міської ради повідомив про відсутність зауважень та заперечень до подання про попередні висновки від 07.02.2020 № 500-26.15/86-19/65-спр у справі № 500-26.15/86-19-ДД.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13 вересня 2018 року № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 року за № 1337/32789), на підставі інформації, наданої Департаментом житлово-комунального господарства Херсонської міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка (фінансування), яку надаватиме Херсонська міська рада міському комунальному підприємству «Херсонтеплоенерго» у формі звільнення підприємства від сплати частини чистого прибутку (доходу), що вилучається до міського бюджету, на період з 01.01.2019 по 31.12.2020 обсягом 15 251,591 тис. гривень, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що підтримка (фінансування) міського комунального підприємства «Херсонтеплоенерго», **що є суб'єктом природної монополії із транспортування теплової енергії**, яка надається у формі дотації, відповідно до рішення Херсонської міської ради від 12.02.2016 № 43 «Про затвердження Комплексної програми ефективної роботи та реформування житлово-комунального господарства міста Херсона на 2016-2020 роки», обсягом 36 828,261 тис. гривень, з метою забезпечення надання послуги із транспортування теплової енергії, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що підтримка (фінансування) міського комунального підприємства «Херсонтеплоенерго», що надається у формі **дотації**, відповідно до рішення Херсонської міської ради від 12.02.2016 № 43 «Про затвердження Комплексної програми ефективної

роботи та реформування житлово-комунального господарства міста Херсона на 2016-2020 роки», обсягом 36 828,261 тис. гривень, як компенсація витрат міського комунального підприємства «Херсонтеплоенерго» з виробництва та постачання теплової енергії, що є послугами, що становлять загальний економічний інтерес, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. Визнати, що підтримка (фінансування), що надається міському комунальному підприємству «Херсонтеплоенерго» у формі дотації, відповідно до рішення Херсонської міської ради від 12.02.2016 № 43 «Про затвердження Комплексної програми ефективної роботи та реформування житлово-комунального господарства міста Херсона на 2016-2020 роки», обсягом 36 828,261 тис. гривень, з метою забезпечення надання послуг із виробництва та постачання теплової енергії, є **допустимою державною допомогою** для конкуренції як компенсація обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, **за умови виконання надавачем протягом трьох місяців** з моменту набрання чинності рішенням Херсонської міської ради щодо звільнення міського комунального підприємства «Херсонтеплоенерго» від сплати частини чистого прибутку (доходу), що вилучається до міського бюджету, **таких зобов'язань:**

1) затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт, яким буде встановлено зобов'язання щодо надання послуг із виробництва та постачання теплової енергії з виробництва та постачання теплової енергії для споживачів як послуг, що становлять загальний економічний інтерес. У зазначеному акті(ах) необхідно чітко визначити:

- методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
- механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації;

2) забезпечити невиключення амортизаційних нарахувань за створені (придбані) за рахунок державних коштів основні засоби, які використовуються в процесі виробництва та постачання теплової енергії, під час розрахунку в майбутньому нового тарифу на виробництво та постачання теплової енергії або коригування наявного тарифу, з метою уникнення надання надмірної компенсації за надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

4. Надавач зобов'язаний поінформувати Антимонопольний комітет України про виконання зобов'язань у період до 31.12.2020.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ